

Första läsningen: **Jes 11:1-10** (*Rättvist dömer han de svaga*)

Vi läser i Första Samuelsboken hur Gud skickade profeten Samuel till Betlehem för att smörja en ung man till kung (1 Sam kap. 16). Samuel gick till bonden *Jishaj*. En av hans söner var den utvalde: den unge David. Samuel smorde honom högtidligt till ämbetet. Från David härstammade sedan alla gudsfolkets kungar i Jerusalem. Enligt ett löfte från Gud till David (2 Sam 7:12-16) skulle den kommande Frälsaren – Messias, det betyder ”Den smorde” – vara av hans släkt och alltså ”av Jishajs rot”. Profeten Jesaja talar nu om Jishajs ”avhuggna stam” (v. 1). Därmed menas att Gud har förkastat kungadömet, han har själv svängt yxan och fällt det. De sista kungarna av Davids ätt var Sidkija och Jojakin (Jekonja), som dog i babyloniskt fångenskap på 500-talet f.Kr. Men Gud lovade Jesaja ett under: på den avhuggna stammen ska det spira en gren. Messias ska komma som utlovat, trots kungadynastins svek och synd. Han ska vara fylld av Herrens Ande och skipa rättvisa. En paradisisk harmoni ska råda. Kyrkan vet att detta paradys har påbörjats med Jesu ankomst. Det upprättas fullständigt när han en gång återkommer i härlighet: *Tillkomme ditt rike!*

Andra läsningen: **Rom 15:4-9** (*Kristus är människornas frälsare*)

Kyrkan i Rom, som Paulus skriver till, hade det inte lätt. Prövningar i form av misstänksamhet och förföljelse från det hedniska samhällets sida, sorg över dem som dödades som martyrer eller övergav tron, smärta över interna konflikter (som ju brukar uppkomma i alla pressade minoritetsgrupper) tärde på krafterna. Därför önskar Paulus dem mest av allt *uthållighet, tröst och enighet*. Spänningar mellan kyrkans judiska och icke-judiska medlemmar har gjort särskilt ont (liksom vi kan ha spänningar mellan ”födda” katoliker och konvertiter). Paulus vill säga att det var nödvändigt att Jesus kom som jude, därför att Gud ville hålla sina löften till patriarkerna om Messias. Men i kyrkan – Kristi kropp – är alla folk jämställda och prisar Gud på lika villkor. *Godta därför varandra såsom Kristus har godtagit er* (v. 7).

Evangelium: **Matt 3:1-12** (*Omvänd er. Himmelriket är nära*)

Varje år på denna söndag ställer kyrkan den helige Johannes döparen framför oss. Texten är dramatisk. Vad som hände med Davids historiska kungaätt (det fällda trädet, se ovan) kan hända med hela Gudsfolket: yxan ligger redan vid trädens rot! *Varje träd som inte bär god frukt skall huggas bort och kastas i elden* (v. 10). **Det är dina faktiska gärningar som visar din tro, inte din självbild** (jfr Jak 2:14-20). Om vi lever som ”huggormsyngel” (bits och väser åt varandra, sprider syndens gift, jfr 4 Mos 21:4-9) blir det ingen julglädje (v. 7).

Jesus befriar den dyrbara säden (verkliga kristna) från agnarna (inbillade kristna), lik bonden som kastar upp skörden i luften med sin kastskovel. Vinden för bort de lätta agnarna. De goda, tyngre sädeskornen faller ned på tröskplatsen. Döparens ord kan inte suddas bort. Vi behöver dem. Det är skillnad på det som har tyngd och det som flyger bort vid första vindpust.

MÅNDAGEN ANDRA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 35:1-10** (*Gud själv skall komma och frälsa oss*)

Öknen och ödemarken skall jubla (1). Det är förbluffande att se hur snabbt en torr öken förvandlas och börjar krylla av liv när det äntligen regnar. De torra tistlar som var straffet för Adams **synd** (1 Mos 3:18) kan dras upp. En trädgård blir till. Vattnet står alltså för *förlåtelsen från synd* – den gåva som alla Adams barn behöver och som Kristus kom med. Det är lika förbluffande att observera hur *rätta ord i rättan tid* kan få ledsna och ensamma människor att blomma upp. ”Sorg och suckan flyr” skriver Jesaja (v. 10). Många av oss vaknar klockan fyra varje morgon, vi suckar djupt med tanke på allt som oroar oss. Att med förtröstan överlåta allt åt honom som ger *det levande vattnet* (Joh 4:10-14) kan bli en vändpunkt. Det kan kännas svårt men även denna svårighet kan vi överlåta. Så även de omöjliga relationer vi måste dras med. Vi ser inte lösningarna nu, men de ska nog dyka upp. Jesajas ord blev en enorm tröst för Gudsfolket i den babyloniska fångenskapen på 500-talet f.Kr: **Vi ska komma hem!** När *Johannes döparen* citerar Jesaja i ödemarken (Matt 3:3) sker en andlig blomning i folkmängden: de omvänder sig, de vill följa livets vägar, inte döden. *Den lame ska hoppa som en hjort och den stumme brista ut i jubel* (v. 6) – det förverkligas med Frälsarens ankomst (se nedan). *Den heliga vägen* genom öknen (v. 8) kan ha gett kyrkan hennes tidigaste självbeteckning, ”Vägen” (Apg 24:14).

Evangelium: **Luk 5:17-26** (*Det är otroligt, det vi har sett idag*)

Har du upplevt känslan av att vara så glad efter bikten att du vill ge prästen en kram och dansa iväg, sjungande? Att befria människor var Jesu projekt. Rätten att i Guds namn lösa från synd gav han vidare till sina apostlar och de i sin tur till kyrkans präster i alla tider (Joh 20:23; *Katolska kyrkans katekes*, nr 1441-1445). Vi kan (och bör) be för alla syndare och sjuka. Men det är Gud som förlåter synderna. Skaran av laglärare och fariseer kom hem till Jesus ”från varenda by i Galileen och Judeen och Jerusalem” (v. 17). De var alltså många! De förargas när Jesus förlåter synd med Guds auktoritet. När han i samma andetag befriar den lame mannen från hans sjukdom och så uppfyller Jesajas

profetia (se ovan) är de chockade. Inte många dagar senare är saken klar: Jesus måste röjas ur vägen (Mark 3:6).

Adventstidens tema är *väntan på Kristus*. De män som ville bära sin sjuke kamrat till Jesus fick vänta utanför. Den religiösa eliten fyllde huset med sig själva och sina teoridiskussioner. Då bröt männen sig in genom taket. Detta bevis på tro kunde Jesus inte avvisa – de fick hans fulla uppmärksamhet och hjälp. Om människor i dag visste vad det är som sker i varje mässa skulle de snabbt fylla våra kyrkor, ta sig in från alla håll för att få vara nära Herren. In genom fönstren och nödutgången. In genom taket.

Jag står hellre vid tröskeln i min Guds hus än jag bor i de gudlösas tält (Ps 84:1).

TISDAGEN ANDRA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 40:1-11** (*Gud tröstar sitt folk*)

Gud vill nå dig. Därför blev han människa och därför talar han i denna dags läsning till dig nu. Vill du tillåta Gud att trösta dig? Eller vänder du ryggen åt honom? Kyrkan ska trösta människor. Om dessa ord inte ger dig någon tröst har de skrivits förgäves. Många irriteras på sin kyrkoherdes predikningar. De är alldeles för ”milda” för deras smak. Kunde prästen inte slå näven i bordet och rycka upp folk? En präst svarade en gång sådana kritiker: ”Om ni bara visste hur mycket *lidande* som finns därute i kyrkbänkarna!” Då förstod de varför han predikade så försiktigt. Vi är alla bräckliga. Minsta lilla motgång, så mår vi dåligt, flyr, eller biter ifrån oss. *Ja, folket är gräs* säger Jesaja (v.7) – som *en våg på havet som drivs och jagas av vinden* (Jak 1:6). Tolerans behövs – och tröst.

Denna läsning inleder den stora delen av Jesajas bok som har kallats för ”Tröstens bok” (kap. 40-55). Många tror att den är skriven av en senare profet i Jesajas skola (Den andre Jesaja, ”Deutero-Jesaja”). För de uppgivna judarna i babyloniska fångenskapen på 500-talet f.Kr. var den en källa till hopp. Guds ord är mäktigt och kan vända historien. Johannes döparen (och efter honom hela Nya testamentet och den tidiga kyrkan) citerade ur den. Jesaja talar om berg och dalar som ska jämnas ut inför Herrens ankomst. Det är stenbumlingarna och ihåligheterna framför vårt hjärtas port. Kanske syftar han konkret på offerkullarna där många israeliter tillbad avgudar, och till dalar som *Hinnomdalen* vid Jerusalem där de offrade sina egna barn att brännas levande till monsterguden Moloks ära (2 Kung 23:10). Sådana styggelser måste upphöra, vill han säga.

Evangelium: **Matt 18:12-14** (*Gud vill inte att någon av dessa små skall gå förlorad*)

Jesus oroar sig för den enskilde. Var och en som tillhör hans flock är på något sätt viktigare än resten. Det sägs att får i Mellanöstern som kommit bort brukar lägga sig ner passivt, uppgivet. När vi är vilsna *i synd* trycker vi oss mot marken och vill ogärna upptäckas. Vägen till biktstolen kan vara tung att gå. Men herdens ansikte fylls av **glädje** när han finner sitt borttappade får (v. 13; jfr Luk 15:7). Fåret som hittats behöver tröst, och det förstår han (1 Joh 3:19-20). Glad bär herden hem det på sina axlar (Luk 15:5). I biktstolen hittar vi förlåtelse och **tröst**.

Bland våra ungdomar i kyrkan är det de 99 som är försvunna och det enda lammet som är kvar. Vi ska bli uppsökande, tala om för alla som irrat bort att de är välkomna hem. Vi ska *bry oss*. Vissa förlorade själar kan bara hittas av Jesus själv. De ofödda barnen som dödades fick aldrig se ljuset, men de finner Guds barmhärtiga famn. Skulden och sorgen efteråt kan verka evig och outplånlig. Men Jesus, som tog de små barnen i sina armar (Mark 10:16), kan göra det omöjliga och vända allt ont till gott. Det vi har biktat är i hans goda händer, glömt och förlåtet.

Jag har inte kommit för att döma världen utan för att rädda världen (Joh 12:47).

ONSDAGEN ANDRA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 40:25-31** (*Han ger den trötte kraft*)

De judar som satt utan framtidshopp i fångenskapen i Babylon på 500-talet f.Kr. var skakade av minnena av Jerusalems förstörelse och templets undergång år 587/586. Orden i den stora "Tröstens bok" (= Jesaja kap. 40-55) gav **styrka och vila**. Gud förstår hur vi har det, mitt i våra andliga oväder. Det finns dagar då vi bara kan tänka att han inte ser oss och inte bryr sig (v. 27). För judarna var den stora frestelsen att helt ge upp tron, att anse Gud för besegrad av mäktigare babyloniska gudar och så sluta hoppas på honom längre (vid den tiden betraktades krig mellan folk som krig mellan deras gudar). Men Israels Gud är verklig, och han är den Ende. Allt har han skapat och allting styr han. Han är inte som människor som trötts ut och besegras. För dem som hoppas på honom i stillhet blir allting bra till sist.

Vi ska komma ihåg att ju värre läget är, ju mäktigare fienderna verkar vara, desto mer behöver vi påminnas om vår Guds styrka och frälsningsvilja. *Den hjälplöse reser han ur gruset* sjöng profeten Samuels moder Hanna (1 Sam 2:8).

Han upphöjer de ringa sjöng jungfru Maria (Luk 1:52). När Kristus återkommer tar han oss upp till sig "bland molnen" som Paulus säger (1 Thess 4:17). Jag blir ung på nytt som en örn (Ps 103:5). Vi ska delta i änglasången över Betlehem. Så kommer det att kännas.

Evangelium: **Matt 11:28-30** (*Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor*)

Det är tillåtet att smaka på julfriden redan nu. Det är viktigt att minska, inte öka kraven på sig själv inför julen. Vill du känna bödens frid framför krubban och njuta av psalmsången i julnatten, då ska du börja varva ner nu. Gåvor, matinköp och alla julförberedelserna är mycket bra och står helt under Guds välsignelse, men allt måste inte gå så fort. Det vi hinner med, hinner vi med, och det får räcka. Adventstidens stilla glädje kräver ett lägre tempo. Advent är nästan viktigare än jul! Filosofen Sören Kierkegaard gick ofta på teater. Det sägs att han gick hem när föreställningen började: *Förväntningens glädje är den största glädjen*, sade han. "Nog finns det mål och mening med vår färd, men det är vägen som är mödan värd" diktade Karin Boye.

Jesus uppmanar oss att bära hans "ok". Därmed avses den bärstång man lade över dragdjurens nacke. Så talade man om den "lära" man följde. Jesus vill säga att hans tolkning av Moses lag är mildare än fariseernas (Matt 23:4). Det färgade band (stola) som präster och diakoner lägger över sin vita dräkt (alban) kallas ibland för "ok": de ska "dra lasset" i gudstjänsten, och i tjänsten av de andra. *Det oket är inte omänskligt tungt. Jesu uppmaning innebär ett val. Man kan inte bära två ok samtidigt. Djävulens och syndens omänskliga ok ska kastas av innan vi kan lägga på det ok Jesus ger. Sedan bär vi allt med honom. Om det blir en korsväg så vet vi att Jesus böjer sig under vårt kors och bär det med oss. Hans kärlek är där. Även när det kostar blod.*

Bara hos Gud finner jag ro, från honom kommer mitt hopp (Ps. 62:6).

TORSDAGEN 8 DECEMBER:

JUNGFURU MARIAS UTKORELSE OCH FULLKOMLIGA RENHET

"Därför ber jag den saliga, **alltid rena**, Jungfru Maria..." – dessa ord säger vi i syndabekännelsen i varje mässa. De pekar på det mysterium vi firar i dag. Vilket är det?

Adventstiden är hoppets tid: vi går med Maria på hennes väg mot Betlehem där hon ska fullfölja sin unika uppgift att ge Guds Son åt världen, det uppdrag hon sade ja till vid ärkeängels besök (Marie Bebådelse, 25 mars). Men idag strålar

adventstidens ljus med en särskild glans, när vi katoliker firar JUNGFRU MARIAS UTKORELSE OCH FULLKOMLIGA RENHET. Det är en högtid så viktig att kyrkolagen kallar den obligatorisk helgdag. Den som kan ska delta i mässan.

Maria blev ”från det första ögonblicket av sin tillblivelse genom en enastående nåd och ett särskilt privilegium av Gud den allsmäktige, med hänsyn till Jesu Kristi – hela människosläktets Frälsares – förtjänster, bevarad fri från varje fläck från arvsynen” (*Katolska kyrkans katekes*, nr 491).

Vad menas? Att Maria är **första tecknet på vad frälsning betyder för varje kristen**: Gud har – skriver Paulus – utvalt oss i Kristus ”till att stå heliga och **fläckfria** inför sig i kärlek” (Ef 1:4). Hela meningen med den gåva som Marias kropp bar inom sig, Jesus, var ju att befria oss från synden, det andliga ormgift vi har i blodet och som vi tyvärr ger vidare från generation till generation (”arvskulden/arvsynen”). Varje kristen blir i dopet renad från ”arvsyndens fläck” (*Katolska kyrkans katekes*, nr 402-409 och 1250), men Marias roll är speciell: redan innan Jesu ankomst, ja av evighet är hon utvald att bli hans *första* boning. Av hennes egen kropp ska hans kropp byggas. Det är något oerhört stort – och hon själv förbluffas när hon får veta det av ängeln Gabriel. Vi ska alla på var sitt sätt vara Guds boning, hans tempel. Det är en nåd som vi människor förvärvar *efter* Jesu korsdöd – dopets nåd. Men Maria får del av denna nåd redan i förväg. *Så* skapad, *så* utrustad från sitt livs början kunde hon helhjärtat välkomna Gud med det stora JA som alla andra Evas barn har så svårt för att uttala. När Gabriel träder in i den unga flickans liv i Nasaret konstaterar han att hon är ”full av nåd” (jfr Luk 1:28). Det sägs så högtidligt att man känner att det närmast är hennes titel eller andra namn. Marias fullständiga överlåtelse till Guds vilja (”Se, jag är Herrens tjänarinna, må det ske med mig som du har sagt”, Luk 1:38) bevisar att denna nåd är helt verksam i henne. Andens kraft är där. Maria är så att säga döpt i förväg.

Denna unika kvinna är allt vad *advent* står för: glad förväntan, öppet sinne, grönska mitt i vintern. Ja, i denna mörka världs ”fruktträdgård” (mänskligheten), där alla Evas barn var som sjuka och döende träd, planterade Gud ett nytt träd (Maria) som inte var smittat av arvskulden och som därmed kunde bära den frukt han ville ge världen: sin Son. Maria är därmed början på ett nytt folk, som behagar Gud, Jesu Kristi kyrka. Hon är trädgårdsmästarens ursäkt att inte hugga ner hela fruktträdgården (se Luk 13:6-9), vilket han annars hade haft god anledning till.

Hon som inte syndade, hon blev syster till alla syndare, deras försvarsadvokat inför Gud. Hon står där, liknar alla andra, men bär på en underbar hemlighet. Obunden av synden hade hon båda händer fria att räcka världen dess medicin:

Jesus. Hon är urbilden för den helt igenom renade, ja ”vaccinerade” människan, som Gud vill älska fram i var och en av oss. Hade Maria inte utrustats med denna speciella nåd, då hade Guds Ande varit som Noas duva som inte fann någon ”plats där den kunde vila” (1 Mos 8:9) och Gabriel hade tvingats återvända med oförrättat ärende till himlen. Vi hade alla varit illa ute och ännu bara *Evas barn*, dödens barn.

Maria Immaculata, den obefläckade avlelsen, hon som är utkorad och fullständigt ren, är en stöttesten för många. I protestantisk tradition vill man inte veta av denna del av vår kristna tro. Även många katoliker känner irritation över denna lära för att de har för sig att Maria därigenom kommer på distans av oss andra som är syndare. Men det är tvärtom: hon kommer nära. Hennes son är en gåva till syndare (Matt 9:13). Maria visar oss att alla har en särskilt plats i Guds plan. Det fanns mycket som Maria inte kunde men som du och jag kan. Och ska. Vi behövs alla i Guds frälsningsprojekt. Varje kugghjul är viktigt.

Maria är central. Redan på 100-talet lärde kyrkofadern *Justinos* att Maria var en ny Eva, en kontrast till allt som varit innan:

Eva, som var en ofördärvad jungfru, födde synd och död efter att hon tagit emot ormens ord. Jungfru Maria däremot var full av tro och glädje när ängeln Gabriel bringade henne det glada budskapet (Dial. Tryph., 100).

Ett annat helgon, också från 100-talet, biskopen *Ireneus av Lyon*, skriver hur döden kom in i världen genom Eva och livet genom Maria:

Genom sin lydnad blev hon för sig själv och för hela människosläktet orsak till frälsningen. Den knut som orsakades av Evas olydnad löstes upp genom Marias lydnad; vad jungfrun Eva band genom sin otro, det löste Maria genom tron.

(*Adv. haer.*, 3:22:4, här från *Katolska kyrkans katekes*, nr 494)

Hur man än vill tolka dessa ord, så vittnar de om en stark medvetenhet om Marias universella betydelse hos de första generationerna av kristna. Varifrån kom då den stora kontrasten mellan Maria och Eva? Hur kunde det komma sig att Maria var så annorlunda? Det enda rimliga svaret är: **genom ett enastående ingripande från Guds sida.** Just syndafallsberättelsen lär oss ju att ingen människa av egen kraft kan ge Gud sitt helhjärtade JA. De tidiga kyrkofädernas ord banar vägen för kyrkans insikt att Maria är en helt egen och speciell utgångspunkt i frälsningshistorien, hon är den som bevarats fri från personlig synd. Maria är som en plan, rak landningsbana mitt i urskogen, bland klippor och skrevor, som Guds ”flygplan” kan landa på. I henne har Gud förverkligat sin uppmaning hos Jesaja om att vägen för Herren ska banas i öknen, berg ska

sänkas och dalar fyllas igen (Jes 40:3-4). *I Maria är allt som Gud vill.* Där kan Gud ”landa”. Denna landningsbana fick Gud själv skapa sig och det gjorde han i Maria.

Om någon förargas över detta och vill påstå att Maria var en syndig människa så får de bevisa det. Visa oss Marias synd! Var det en synd att hon välkomnade Guds vilja och kallade sig Herrens tjänarinna och mer än gärna vill uppfylla hans vilja? Vi ser henne i Lukas evangelium *lyssna* till Guds ord, vi ser henne *begrunda* det, vi ser henne *bevara* det i sitt hjärta, och – fram för allt: vi ser henne omedelbart *handla* efter det utan att hållas tillbaka av synd och tveksamhet (Luk 1:26-38; 2:19; 2:21; 1:39). Var är synden? Vi ser henne i Jesu sällskap, alltid diskret i bakgrunden, var det en synd? Under korset fasa stannade Maria kvar när de utvalda apostlarna och lärjungarna tog till flykten (Joh 19:25-27). Vem skulle våga kalla det för en synd? Under kyrkans första tid förblev Maria en trogen medlem av kyrkan. Hon måste ha varit en central figur för hon är den enda som nämns vid namn i Apostlagärningarna tillsammans med listan över apostlarna i nattvardssalen (Apg 1:13-14). Var det en synd att hon var förblev trogen mot sin sons kyrka? Det är inte vi katolska kristna som måste försvara Marias syndfrihet. Det gör Skriften och traditionen.

Marias syndfrihet är en viktig del av det glada budskapet, den påminner oss om att frälsningen från syndens herravälde faktiskt finns – den är verklig! – men också om att den helt och hållet är Guds initiativ och inte någons förtjänst. Var och en av oss är utvald att delta på särskilt sätt i Guds frälsningsplan, och Guds nåd verkar på djupet: innan vi kan göra något gott ger han oss alltid gåvan, friheten att kunna det. Vi lyfts ur syndens träsk genom hans nåd. Maria var fullständigt fri, ty synd är *ofrihet*, en hämning som skadar vår rörelsefrihet. **Maria är den hon är för att Gud vill det.** Det är oförtjänt nåd, en gåva hon inte själv har meriterat sig för. Så är det också med oss. Där står vi på samma nivå som hon, vår moder och syster i kyrkan. Ingen ska känna obehag inför denna kvinna vid vår sida!

Jubla idag, för Maria är här. Hon bär på ett barn som kommer att likna henne och som hon själv liknar. Jubla med denna unga mor, för Guds Son är också hennes son, hon som fick den fantastiska gåvan att vara gryningen som visar att solen snart går upp.

Kristus kom, och han ska en gång återvända i härlighet. Inför denna andra soluppgång är du och jag viktiga aktörer. Vi har vår plats och uppgift i det stora sammanhanget, och vi utrustas med de gåvor som behövs. Vi ska tacka Gud för den speciella roll Maria fick — men inte underskatta vår egen.

Ur en kommentar av den helige *Anselm av Canterbury* till ängeln Gabriels hälsning:

Du kvinna, full, ja överfull av nåd, det är med din överflödande kärlek som hela skapelsen bestänkes och får liv på nytt! Skaparen har inte blott skapat sin skapelse. Än mer, Skaparen har framgått ur skapelsen. Gud föder sin Son och jämlike ur sitt hjärta och älskar honom som sig själv. Han ger honom åt Maria, och han låter honom framgå ur Maria. Gud födde honom, genom vilken allt har blivit till; Maria födde honom genom vilken allt har blivit frälst. Ja, Herren är sannerligen med dig, du som av Herren fått en sådan ställning att hela skapelsen tillsammans med honom har så mycket att tacka dig för!

Kyrkans bön på denna dag:

Fader, från första ögonblicket beredde du den saliga Jungfrun till en värdig boning åt din Son. Därför ber vi dig att du, som med tanke på att Kristus skulle dö för alla människor, bevarade henne ren från varje fläck, ville helga också oss, så att vi på hennes förbön når vårt mål hos dig.

Särskilda läsningar på denna dag:

1 Mos 3:9-15, 20; Ef 1:3-6,11-12 och Luk 1:26-38

FREDAGEN ANDRA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 48:17-19** (*O att du ville ge akt på mina bud*)

Vi är skapade för *frihet* och därför är Gud *befrielsens Gud* – tydligt på så många ställen redan i Gamla testamentets böcker. När Guds bud är stränga så är det för att de vill värna om *frihet*, *godhet* och *sanning* – värden man inte får kompromissa med. Vi ska **absolut inte** söka oss till andra gudar än den sanne Guden, som vill vårt bästa, vår självständighet, ja som vill skänka oss paradiset och del av sin egen gudomliga natur. Vi ska **absolut inte** stjäla, ljuga, bryta äktenskapet o.s.v. eftersom detta undergräver den tillit som alla våra relationer bygger på, detta som ger oss frihet att umgås i glädje och lycka med varandra. Buden är våra vägvisare. De leder till en lycka som liknas vid en *flod* och vid *havets vågor* (v. 18) – mäktiga symboler för **liv i överflöd**. Vi älskar att fira jul med barn eller barnbarn. I somras stod vi kanske vid stranden och såg dem leka där och tänkte på Guds löfte till Abraham, vår tros fader: Gud lovade att välsigna honom med ättlingar *talrika som stjärnorna på himlen och som sanden på havets strand* (1 Mos 22:16-17). Gud upprepar löftet om denna gåva för den som tror på Jesajas ord (v. 19). Är du barnlös? Löftet gäller dig också, säger Jesaja i 54:1. *Ditt namn skall inte utplånas utan alltid stå inför mig* (v. 19). Det

betyder: Du är lika betydelsefull i mina ögon som Abraham, **vem du än är som tror på mina löften!** Vad du tror är sant. Fadern själv älskar dig och låter ditt liv bära frukt. Den Ande som utgår från honom och Sonen ska svalka, rena, glädja dig, efterlängtd som en flod i öknen (jfr Ps 1:3; 23:2; Jes 58:11; Joh 4:14; Upp 7:17).

Evangelium: **Matt 11:16-19** (*De lyssnar varken till Johannes eller till Människosonen*)

Vi hör här om en barnlek från antiken: ena sidan spelade flöjt (eller lekte att de spelade) och andra sidan skulle agera bröllop eller begravning. Jesus har säkert själv lekt så som barn. Han minns besvikelsen när man inte kunde hitta någon att leka med. Små barn som inte leker alls finns det anledning att oroa sig för. Det kan ligga fientlighet i luften som när de sårar varandra genom att hota med att ”du får inte komma på mitt kalas”, d.v.s. jag önskar ingen gemenskap med dig, du är ute, utesluten. Jesus ser det sårade (och sårande) barnet i oss vuxna. Vi vill dominera – alla ska dansa efter vår pipa. Allt är andras fel, vi dömer ut dem innan de har förklarat sig. I vår fördomsfulla värld är det svårt även för Gud att bli hörd. Skickar han den asketiske och stränge Döparen som uppmanar människorna att börja ett nytt liv genom dopet i Jordan, då kallas han galen, förryckt, ja avrättas (begravningstemat). Skickar han sin levnadsglade Son som sprider fest och glädje (bröllopstemat), då kallas han frossare och vindrinkare av de lärda, stränga och kloka, dessa som kan alla paragraferna. Är du ledsen? Profeterna tröstar dig. Är du glad? Jesus spelar upp till dans. Både Johannes och Jesus avvisas, men Guds frälsningsplan genomförs ändå. Eller just så. Den kristna glädjen är floden som inte kan hejdas. Alltid är vi på väg mot nästa fest, mot nästa jul.

Förslag till fredagsoffer: Be för barn som inte har någon lycklig jul att se fram emot.

LÖRDAGEN ANDRA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Syr 48:1-4, 9-11** (*Elia skall återkomma*)

Jesus Syraks bok hör till Bibelns vishetsböcker. Jesu ord har ibland en viss likhet med dessa skrifter, som t.ex. evangelietexten i onsdags som ligger nära Syr 6:24-25 och 51:26-27, eller Jesu ord igår om ”Vishetens gärningar” (Jfr Ords 1:20 ff; 8:1 ff). Dagens läsning är hämtad från en längre lovprisning av Gamla testamentets hjältar (Syr kap. 44-50). Elia är den oförglömlige profeten som trotsade kung Achav på 800-talet f.Kr. Kungen ville införa fruktbarhetsguden Baal och blev skakad när profeten i Guds namn befallde att

en årslång torka skulle börja (så visade Elia att det inte var Baal som gav fruktbarhet). Allt om Elia: 1 Kung 17 – 2 Kung 2.

Profeten Malaki förkunnade att denne starke profet skulle återkomma och bana vägen för Messias (Mal 4:5-6 = 3:23-24 i vissa biblar). I söndags hörde vi om Johannes döparen som uppfyllde detta löfte. Han förnekade att han själv var den återkomne Elia (Joh 1:21,25), och Jesus kunde ibland förbjuda att man kallade honom för Messias (t.ex. Matt 16:20). Det var *en felaktig syn* på Elia och Messias som han därmed ville motverka. Johannes var inte identisk med Elia, men han liknade honom och trädde fram i samma anda (jfr Joh 5:35 med Syr 48:1; 2 Kung 1:10, 12; Luk 1:17, samt evangeliet nedan). Det var Johannes predikan i ödemarken som profeten Jesaja förutsåg i sina ord (Jes 35:1; 40:3-4) om öknen som skulle blomma upp (= Johannes åhörarens hjärta) och vägen som skulle beredas åt Herren (= Johannes eget tema). Döparen var redan före födelsen, lik en ny Jeremia (Jer 1:5), bestämd av Gud för Malakis profetia (Luk 1:17).

Johannes skulle *mildra vreden innan den blossar upp och vända faderns hjärta till hans son* (v. 10). Det handlar om försoning mellan generationerna – en gåva Gud kan ge oss till jul, om vi vill ha den. Det finns inget som kan förena människor i glädje som att se ett nyfött barn. Det gör ont när mor- och farföräldrar inte får möta sina barnbarn för att deras vuxna barn bär på gammalt agg och revanschlust mot dem. Om döden kommer emellan utan att någon försoning har uppnåtts går smärtan i arv.

Evangelium: **Matt 17:10-13** (*Elia har redan kommit, men de kände inte igen honom*)

Apostlarna fick i Matt 17:1-8 i en vision på ett berg se Jesus samtala med Mose och Elia. Från Luk 9:31 vet vi att de talade om den död han skulle möta i Jerusalem. Nu vill apostlarna veta hur det går ihop med Malakis ord om att Elia först ska återvända (se ovan). Det tar ju många år för en pojke att växa upp. Jesus svarar att Elia redan har kommit men inte har blivit identifierad utan dödad. De förstår att han syftar på Döparen som var ”Elia” genom att fullgöra Elias *tjänst*. Jesu *andra* ankomst, i härlighet, den vi ber om i advent och i Fader vår (Tillkomme ditt rike). Den ska ledsagas av basuner och änglar, inte av Elia (Matt 24:31; 25:31; 1 Thess 4:16 f). Den ska vara helt uppenbar. Ingen ska kunna ta miste på vad som sker. ”Han kom till oss och trädde fram i ringhet ... han skall komma åter i härlighet och kraft, låta oss träda fram som dina barn och skänka oss allt vad du har lovat” (första adventsprefationen i mässan).

Elia bar pojken till hans moder. ”Se”, sade han, ”din son lever”

(Jfr 1 Kung 17:23).